

Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze”

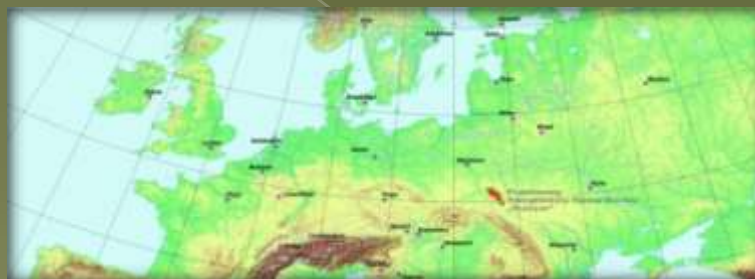
*Projektowany Transgraniczny Rezerwat Biosfery
„Roztocze”*

Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze”

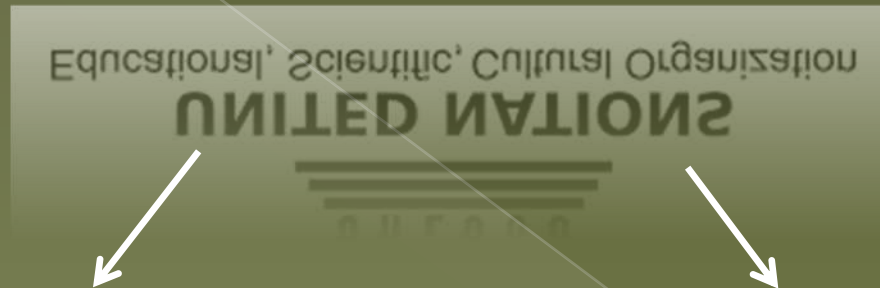

Tadeusz Grabowski
Roztoczański Park Narodowy

Alina Kotyła
Roztoczański Park Narodowy

Zamość, 27 kwietnia 2019 roku

Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO

Program Człowiek i Biosfera UNESCO

Mapa 5

Położenie na tle podziału
administracyjnego

Location on the background
administrative division

1:400 000 0 10 20 km 1 in

Granica Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
Boundary of TBR (Poland)

Granica państwa
State border

Granice województw (PL) i województw (UA)
Voivodeship borders (PL) and voivodeship borders (UA)

Granice powiatów (PL) i powiatów (UA)
Powiat borders (PL) and powiat borders (UA)

Granice gmin wiejskich (PL)
Municipality borders

Granice gmin (PL)
Commune borders (PL)

LVIV Miasto obwodowe (UA)
Obodvorsky district

LANCUT Miasto powiatowe (PL) i miasto rejonowe (UA)
Powiat rejonowy (PL) and rejon powiatowy (UA)

RUDNIK Miasto
City town

Lubartów Wzrost granicy (PL)
Commune borders (PL)

Stare Miasto Zamość (1992)

Cerkiew w Radużu (2013)

Cerkiew w Potyliczu (2013)

Cerkiew w Żółkwi (2013)

Stare Miasto Lwów (1998)

Światowa Sieć Rezerwatów Biosfery

686 obiektów w 122 krajach,
w tym 20 transgranicznych w 31 krajach

263 obiekty w 36 krajach

Polskie obiekty na Światowej Liście Rezerwatów Biosfery UNESCO

10 obiektów, w tym 4 transgraniczne

Po stronie ukraińskiej Rozłocza od 2011 roku
funkcjonuje Rezerwat Biosfery Rozłochya

Rezerwat Biosfery Białowieża (1976, rozszerzenie 2005), Rezerwat
Biosfery Babia Góra (1976), Jeziora Mazurskie (1976, 2017),
Słowiński Rezerwat Biosfery (1996), **Trójstronny Transgraniczny
Rezerwat Biosfery Karpaty Wschodnie (1992/1998), Transgraniczny
Rezerwat Biosfery Karkonosze (1992), Tatrzański Transgraniczny
Rezerwat Biosfery (1992), Rezerwat Biosfery Puszcza Kampinowska
(2000), Trójstronny Transgraniczny Rezerwat Biosfery Polesie
Zachodnie (2002/2011), Rezerwat Biosfery Bory Tucholskie (2010)**

Trzy funkcje rezerwatów biosfery

Art.3. Ramowego Statutu Światowej Sieci
Rezerwatów Biosfery

1. **Ochronna** –ochrona krajobrazów, ekosystemów, zróżnicowania gatunkowego i genetycznego.
2. **Rozwojowa** - sprzyjanie formom rozwoju społecznego i ekonomicznego zrównoważonego kulturowo i ekologicznie.
3. **Wsparcia logistycznego**- edukacja ekologiczną, szkolenia, badania i monitoring w odniesieniu do lokalnych, regionalnych, narodowych i globalnych zagadnień związanych z ochroną i zrównoważonym rozwojem.

Trzy strefy użytkowania w RB

1. **Strefa rdzenna „core zone”** – o najwyższych walorach przyrodniczych, chroniona wg systemu obowiązującego w danym kraju (parki narodowe, rezerваты przyrody). Badania naukowe, monitoring.
2. **Strefa buforowa „buffer zone”** – otacza strefę rdzenną, odpowiada w przybliżeniu parkom krajobrazowym. Prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej, turystyki, edukacji.
1. **Strefa przejściowa „transition area”** – strefa współpracy pomiędzy różnymi grupami interesów. Różne formy gospodarowania, w tym rolnictwo, osadnictwo, infrastruktura, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Transgraniczny Rezerwat Biosfery „Roztocze”

**PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY
REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”**
PROJECTED TRANSBOUNDARY
BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

**Położenie na tle regionów
fizycznogeograficznych**

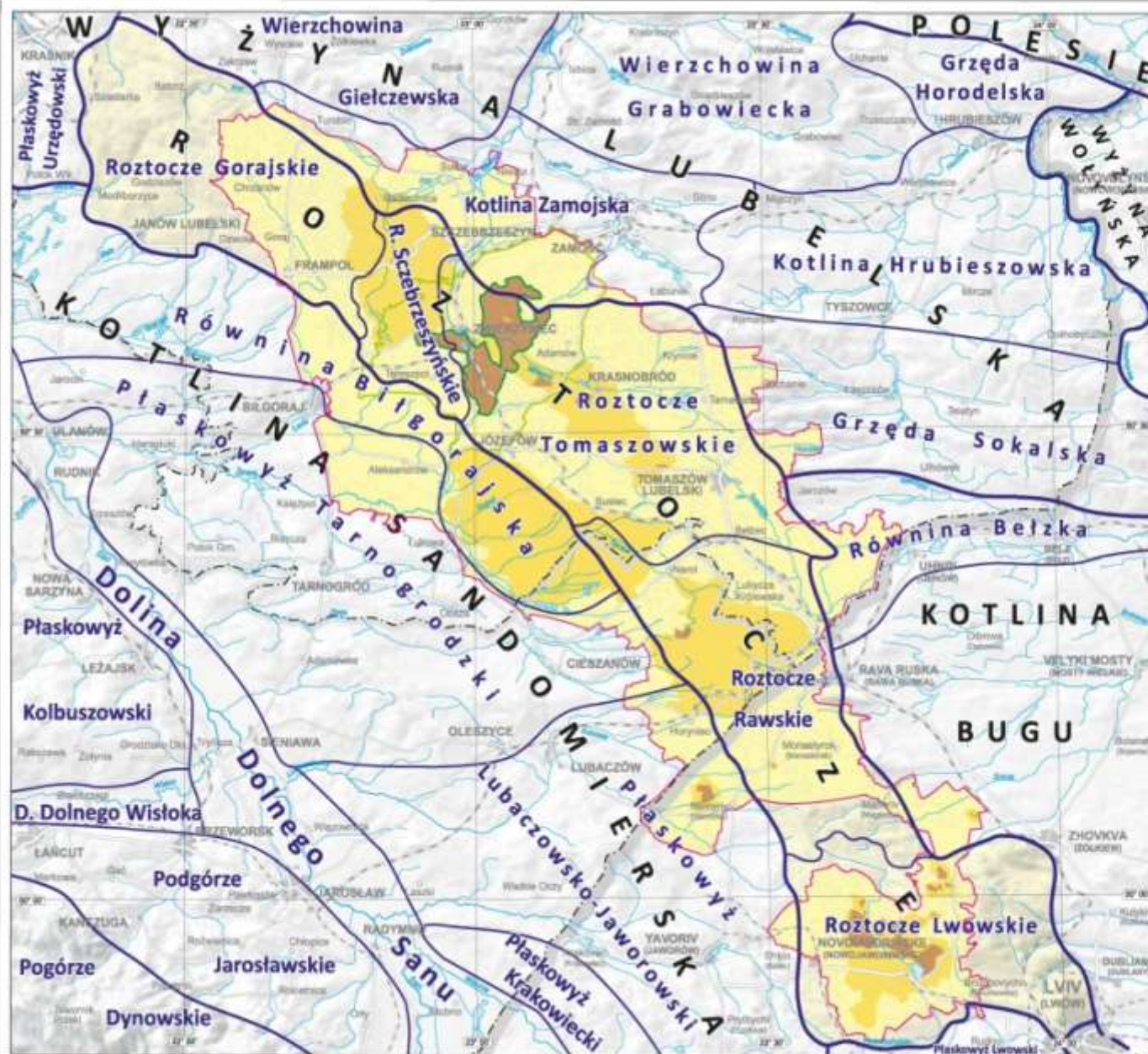
Location on the background of
physico-geographical regions

1:400 000 0 5 10 km 1 in = 4000 in

**Podział fizycznogeograficzny Roztocza
według Jana Burszczyńskiego**

Physico-geographical division by Jan Burszczyński

- Granice regionów
Region borders
- Granice podregionów
Subregion borders
- Obszar Roztoczańskiego Parku Narodowego
Roztocze National Park area
- Obszar Okręgu Roztoczańskiego Parku Narodowego
Roztocze National Park buffer zone area
- Strefa Centralna
Core zone
- Strefa Subcentralna
Sub-core zone
- Strefa brzoświatowa
Transition zone
- Granica TRD „Roztocze”
Boundary of TRD „Roztocze”
- Granica państwowa
State boundary

TRANSGRANICZNY REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”

FORMULARZ NOMINACYJNY

POLSKA-UKRAINA
2015

MAN AND THE BIOSPHERE PROGRAMME

*By decision of the
International Co-ordinating Council
of the Programme on Man and the Biosphere,*

Roztochya · Ukraine

*has been designated for inclusion
in the World Network of Biosphere Reserves.*

*The world's major ecosystem types and landscapes
are represented in this Network, which is devoted to conserving
biological diversity, promoting research and monitoring,
as well as seeking to provide models of sustainable
development in the service of humankind.*

*Participation in the World Network facilitates cooperation
and exchanges at the regional and international levels.*

DATE OF INSCRIPTION

29 June 2011

Irina Borm
DIRECTOR-GENERAL
OF UNESCO

REZERWAT BIOSFERY BIOSPHERE RESERVE ROZTOCZE

Formularz Nominacyjny
Nomination Form

UNESCO Man and Biosphere Programme

Roztocze National Park
Звинзинец, Април 2018

TRB „ROZTOCZE”

- Program współpracy Rzeczypospolitej Polskiej i Ukrainy na lata 2013 – 2015
- Strategia Współpracy Transgranicznej Województwa Lubelskiego, Obwodu Lwowskiego, Obwodu Wołyńskiego i Obwodu Brzeskiego na lata 2014 – 2020
- Porozumienie w sprawie funkcjonowania i zarządzania Transgranicznym Rezerwatem Biosfery „Roztocze”
- List intencyjny TRB „Roztocze”

Proces nominacyjny TRB „Roztocze”

1. 17 października 2013 roku - Zlecenie opracowania wniosku nominacyjnego do UNESCO
2. **Spotkania i konsultacje w ramach realizacji wniosku nominacyjnego**
3. List intencyjny - poparcie dla idei utworzenia TRB „Roztocze”
4. **Opracowanie formularza nominacyjnego Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”**
5. Powołanie Komitetu Sterującego TRB „Roztocze”
6. Recenzja naukowa formularza nominacyjnego TRB „Roztocze”
7. 5 grudnia 2014 roku - Złożenie dokumentacji i sprawozdania w Ministerstwie Środowiska RP
8. Zamieszczenie formularza nominacyjnego wraz z załącznikami na www.roztozczanskipn.pl
(uwagi do formularza)
9. Przesłanie dokumentacji do Polskiego Komitetu ds. UNESCO
10. Uzyskanie pozytywnej recenzji formularza nominacyjnego od Prof. dr hab. Romana Soi, pełniącego funkcję przewodniczącego Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodowym Programem Człowiek i Biosfera (UNESCO – MAB)
11. Nanoszenie poprawek w formularzu nominacyjnym i przygotowania do złożenia w UNESCO
12. 1 września 2015 roku - Przekazanie dokumentacji do Ministerstwa Środowiska RP
13. **Wspólna aplikacja do UNESCO przez Rządy Polski i Ukrainy**
14. Publikacja wydana w oparciu o formularz nominacyjny TRB „Roztocze”
15. **Opracowanie formularza nominacyjnego Rezerwatu Biosfery Roztocze dla strony polskiej**
16. 15 maja 2018 roku przedłożenie Ministrowi Środowiska RP formularza RB „Roztocze”
17. 2019 rok - uzgodnienia robocze z Sekretariatem UNESCO dotyczące TRB „Roztocze”
18. 25-28 luty 2019 roku – Posiedzenie Międzynarodowego Komitetu Doradczego UNESCO w Paryżu i rekomendacja TRB „Roztocze” do ustanowienia.
19. **17-21 czerwca 2019 roku, Paryż - 31 Posiedzenie Plenarne Międzynarodowego Programu Człowiek i Biosfera (UNESCO – MAB)**
Ustanowienie TRB „Roztocze”

Założenia dla przyszłego funkcjonowania Rezerwatu

Interesariusze TRB „Roztocze”

Organizacje rządowe i samorządowe

Urzędy Marszałkowskie (2), Starostwa Powiatowe (5),
Urzędy Miast i Urzędy Gmin (30) – PL, Obwody (2),
Gminy (27) – UA

Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe - PL,

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych (2)

Państwowe Przedsiębiorstwo – Gospodarka Leśna - UA

Instytucje zajmujące się ochroną przyrody

RPN, JPPN, PZR, Parki Krajobrazowe, RDOŚ, WIOŚ

Stowarzyszenia i proekologiczne organizacje pozarządowe

Lokalne organizacje turystyczne

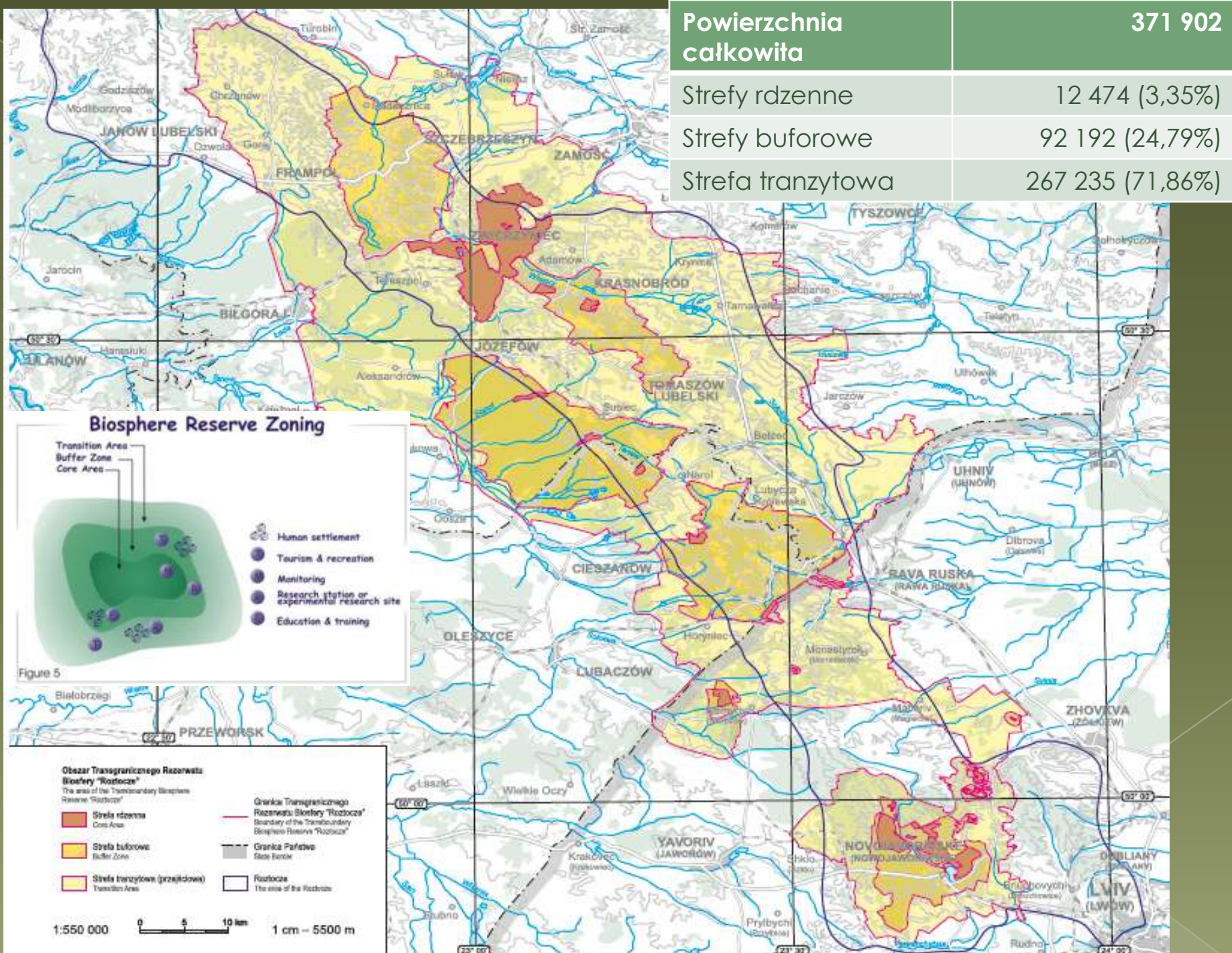
Lokalne Grupy Działania

Środowiska Naukowe

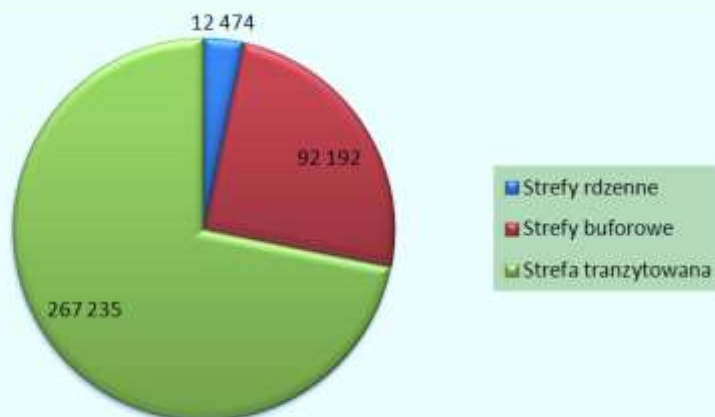
Lokalna społeczność

Rezerваты Biosfery

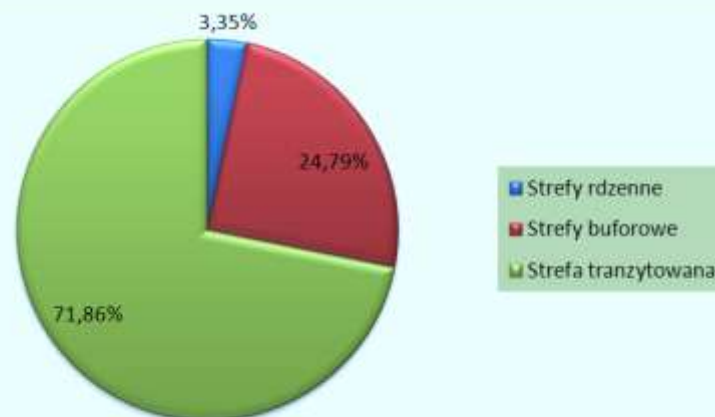
- ✓ RB nie są formą ochrony przyrody w rozumieniu polskiego prawa, jak np. parki narodowe czy rezerваты przyrody, a mają znaczenie promocyjne i nobilitujące dany obszar,
- ✓ Nie ma obawy nakładania kolejnych form ochrony przyrody i wynikających z tego tytułu ograniczeń, gdyż kwestie dotyczące rozwoju gospodarczego na obszarach chronionych reguluje polskie prawo,
- ✓ Honorowy, międzynarodowy tytuł i prestiżowy status RB jest szansą na lepszą promocję regionu,
- ✓ RB nie naruszają autonomii działających na jego terytorium podmiotów (samorządów, podmiotów gospodarczych, itp.), stanowią platformę porozumienia i współpracy pomiędzy wszystkimi interesariuszami,
- ✓ RB tworzone są celem wdrażania i propagowania zasad zrównoważonego rozwoju,
- ✓ Utworzenie TRB Roztocze jest z jednej strony uznaniem na arenie międzynarodowej wysokich walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Roztocza z drugiej zaś daje szansę na skuteczniejsze pozyskiwanie funduszy na ochronę dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz rozwój społeczno-gospodarczy regionu

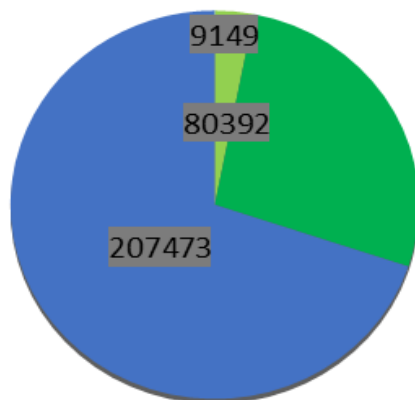
Powierzchnia stref w TRB „Roztocze”

Powierzchnia stref TRB „Roztocze” (ha)

Powierzchnia stref TRB „Roztocze” (%)

- Obszar strefy rdzennej
Area of Core Area(s)
- Obszar strefy buforowej
Area of Buffer Zone(s)
- Obszar strefy tranzytowej
Area of Transition Area(s)

Powierzchnia całkowita Rezerwatu Biosfery Roztocze PL (ha)

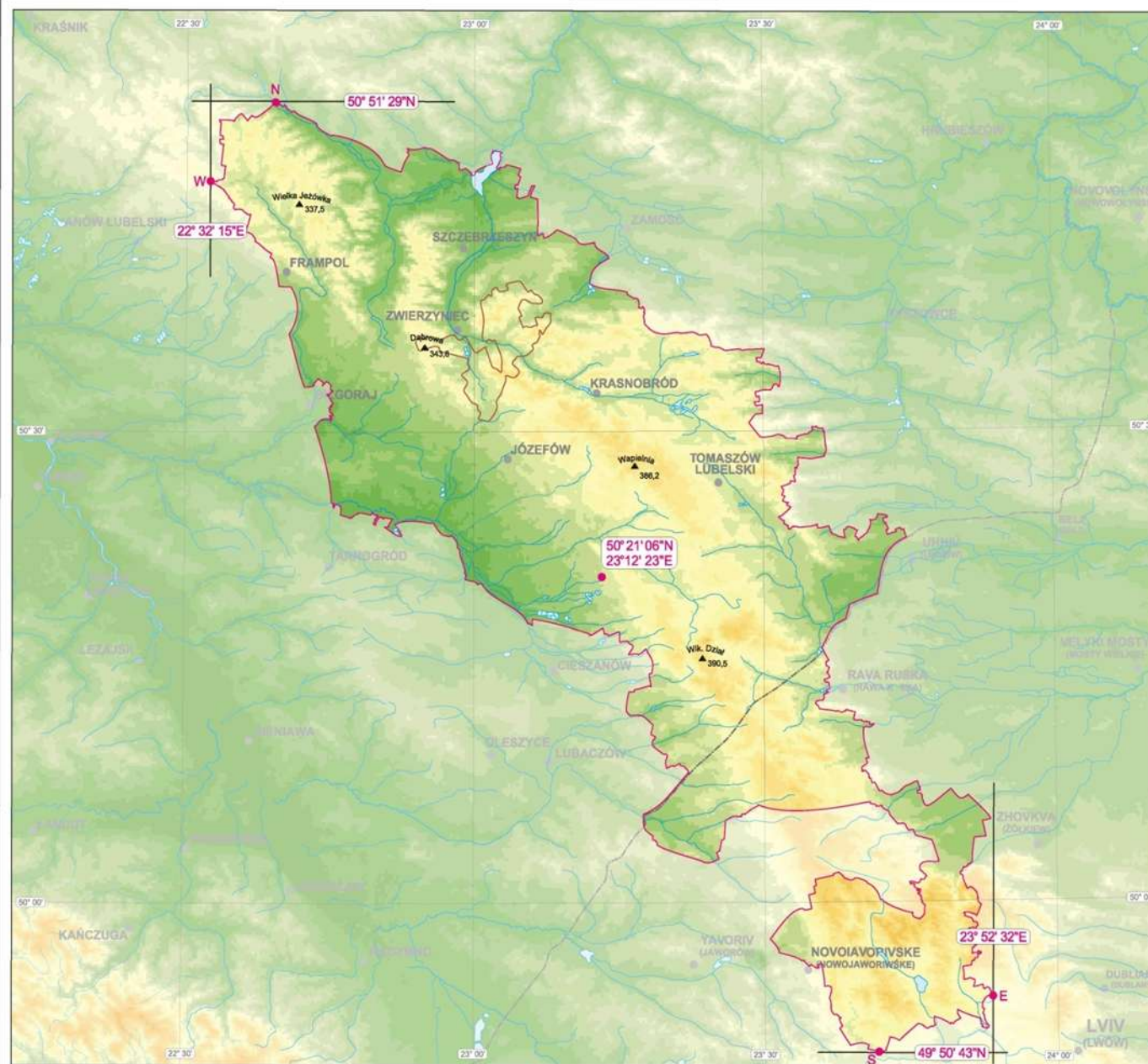
**PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY
REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”**
PROJECTED TRANSBOUNDARY
BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

Położenie geograficzne
Geographical position

1:450 000 0 5 10 km 1 cm = 4500 m

- Obszar Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
TBR „Roztocze” area
- Punkt centralny
Central point
- Obszar Roztoczańskiego Parku Narodowego
RNP area
- Granica państwa
State boundary

Punkty główne	Szerokość	Długość
Punkt wysunięty na północ (N)	50° 51' 29"N	22° 39' 02"E
Punkt wysunięty na południe (S)	50° 08' 39"N	23° 21' 28"E
Punkt wysunięty na zachód (W)	50° 46' 30"N	22° 32' 15"E
Punkt wysunięty na wschód (E)	50° 23' 27"N	23° 44' 17"E

PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY
REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”
PROJECTED TRANSBOUNDARY
BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

Mapa 3

Ludność

Population

1:450 000 0 5 10 km 1 cm = 4500 m

- Granica Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
Boundary of TRB „Roztocze”
- Granice państwa
State border
- Granice województw (PL) i granice obwodów (UA)
Voivodeship borders (PL) and oblast borders (UA)
- Granice powiatów (PL) i granice rajonów (UA)
Powiat borders (PL) and raion borders (UA)
- Granice gmin miast (PL)
Municipality borders
- Granice gmin (PL)
Commune borders (PL)

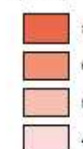
LVIV Miasto obwodowe (UA)
Oblast capital cities

LANCUT Miasto powiatowe (PL) i miasto regionalne (UA)
Powiat capital towns (PL) and raion capital towns (UA)

RUDNIK Inne miasta
Other towns

Łabunie Wsie gminne (PL)
Communal villages (PL)

Gęstość osiedlenia
Pop./km² density

Liczba ludności w powiatach
Pop./Raion

Źródło danych: GUS 2012

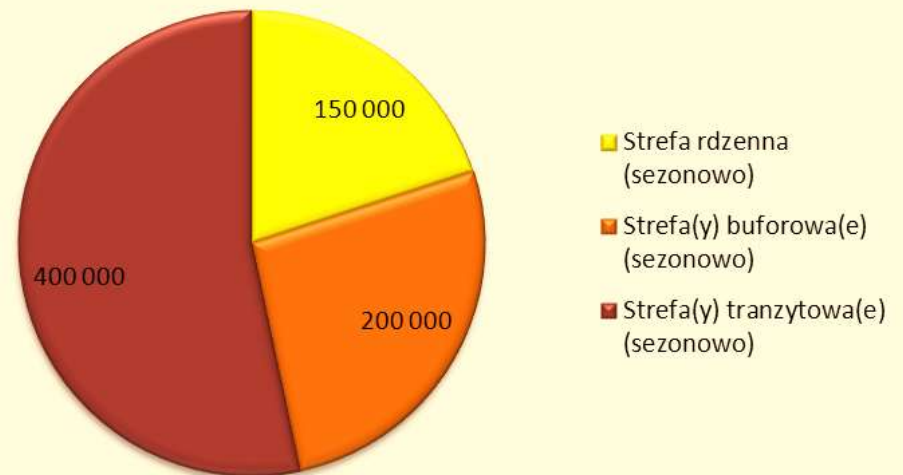
Populacja TRB Roztocze

Strefa rdzenna	50/150 000
Strefa buforowa	17 100/200 000
Strefa tranzytowa	196 077/400 000

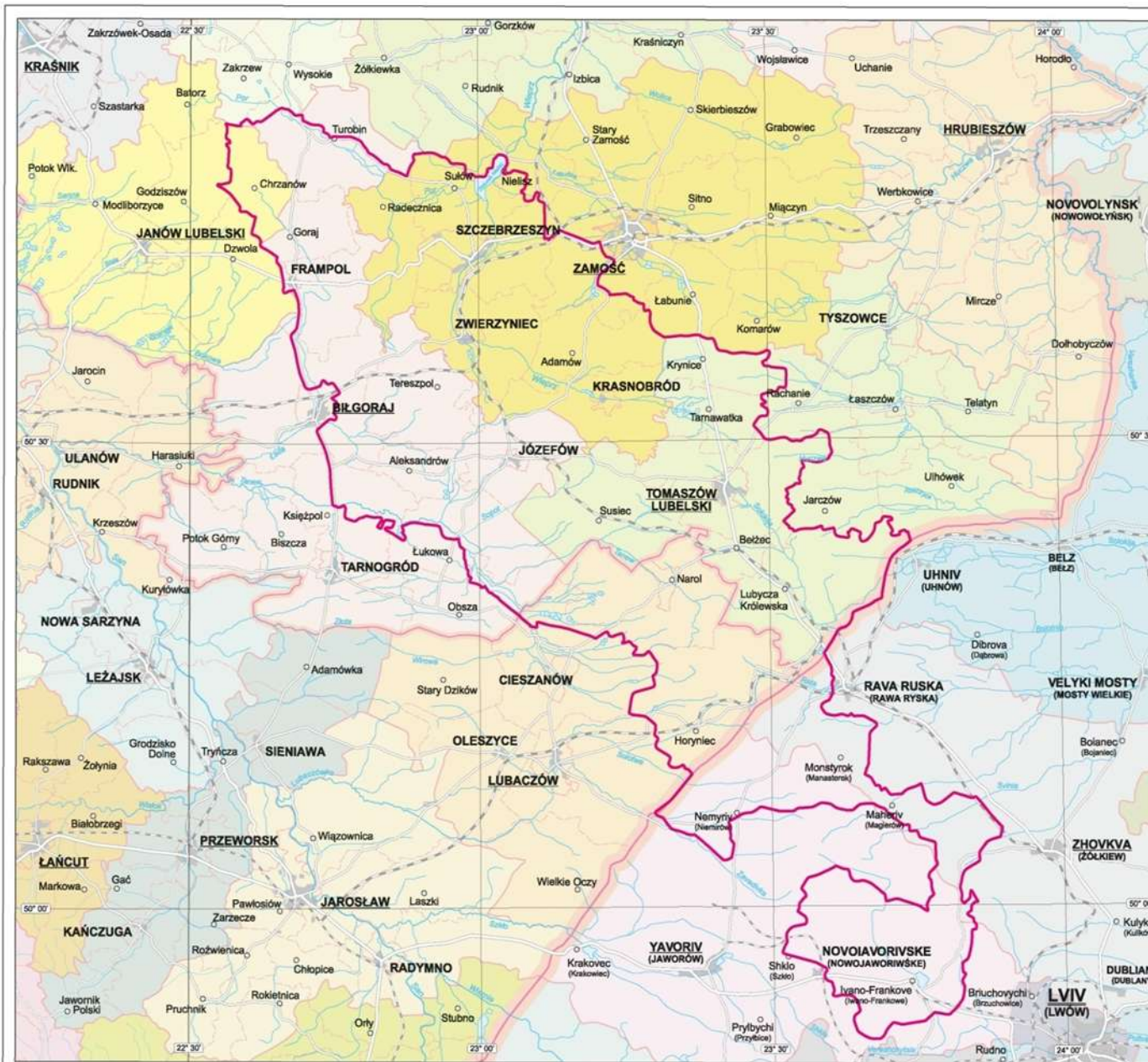
Populacja TRB „Roztocze”

Populacja TRB „Roztocze” – na stałe

Populacja TRB „Roztocze” - sezonowo

PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE” PROJECTED TRANSBOUNDARY BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

Położenie na tle podziału administracyjnego

Location on the background of
administrative division

1:450 000 0 5 10 km 1 cm = 4.5 km

- Granica Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
Boundary of Transboundary Biosphere Reserve „Roztocze”
- Granice państwa
State borders
- Granice województw (PL) i granice obwodów (UA)
Voivodeship borders (PL) and oblast borders (UA)
- Granice powiatów (PL) i granice rejonów (UA)
Powiat borders (PL) and raion borders (UA)
- Granice gmin (PL) i granice miast (UA)
Municipality borders
- Granice gmin (PL)
Commune borders (PL)

LVIV Miasta obwodowe (UA)
Oblast capital cities

ŁAŃCUT Miasta powiatowe (PL) i miasta rejonowe (UA)
Powiat capital cities (PL) and raion capital cities (UA)

RUDNIK Inne miasta
Other towns

Łabunie Wsie gminne (PL)
Communal villages (PL)

Różnorodność biologiczna w TRB „Roztocze”

Siedliska

buczyna karpacka

Mozaika kserotermów

wyżynny jodłowy bór mieszany

Gatunki (rośliny i zwierzęta)

Obuwik pospolity

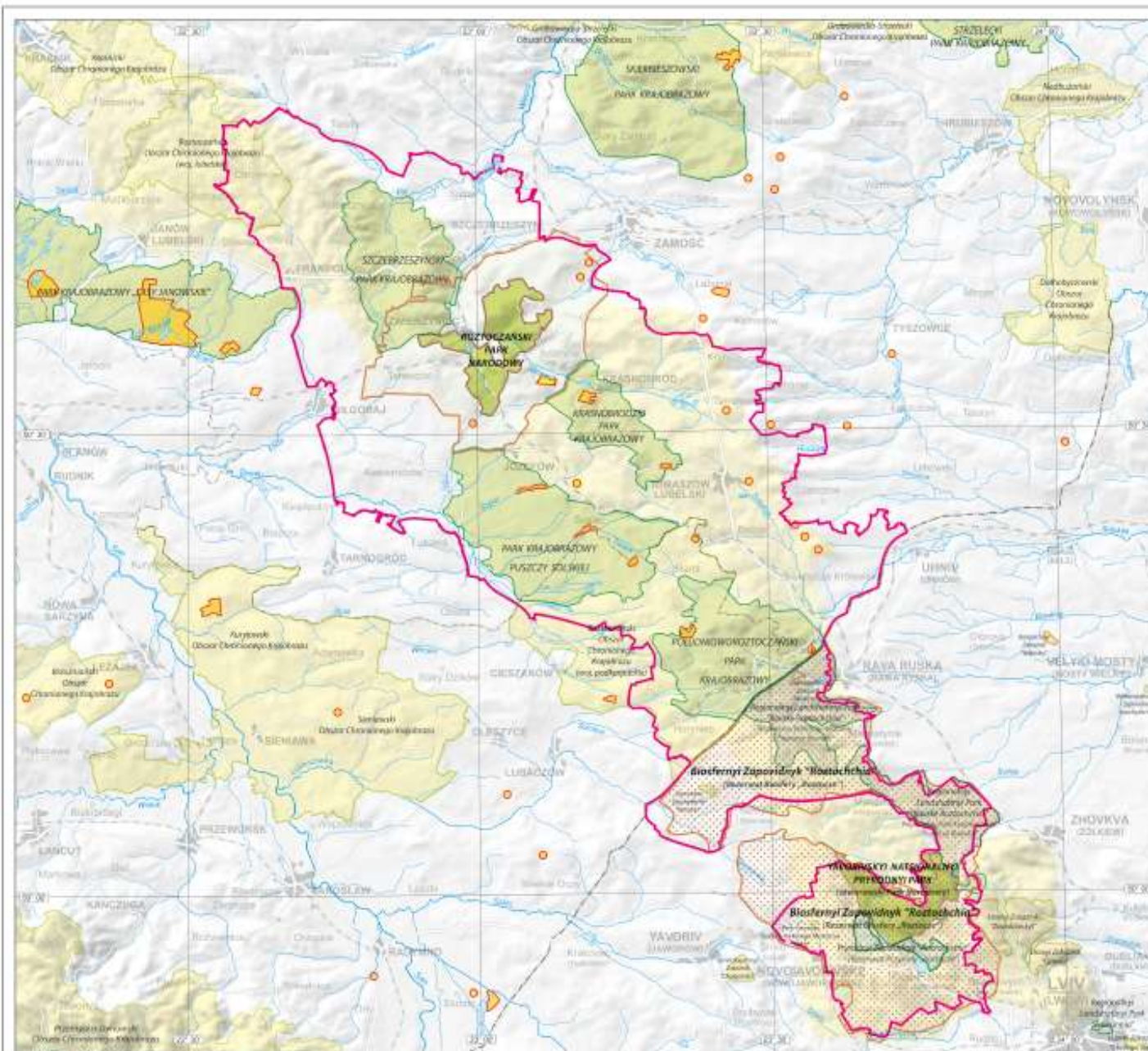

Orlik krzykliwy

Wilk

PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE” PROJECTED TRANSBOUNDARY BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

System ochrony przyrody Protected areas system

1:600 000 0 5 10 km 1:600 000

Obszar Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
TM: Roztocze area

Obszary chronione na terenie Polski
Protected areas in Poland

- Park narodowy
National Park
- Rezerwat przyrody
Nature reserve
- Park krajoznawczy
Landscape park
- Obszary chronionego krajobrazu
Protected landscape areas
- Obszar Roztoczańskiego Parku Narodowego
Roztocze National Park buffer zone

Obszary chronione na terenie Ukrainy
Protected areas in Ukraine

- Rezerwat biosfery
Biosphere reserve
- Rezerwat przyrody
Nature reserve
- Park narodowy
National Park
- Rezerwat park krajoznawczy
Landscape park
- Rezerwat krajoznawczy
Landscape park
- Rezerwat regionalny
Regional reserve

**PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY
REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”**
PROJECTED TRANSBOUNDARY
BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

Mapa 11
Użytkowanie terenu
Landuse

1:450 000 0 5 10 km 1 cm = 4500 m

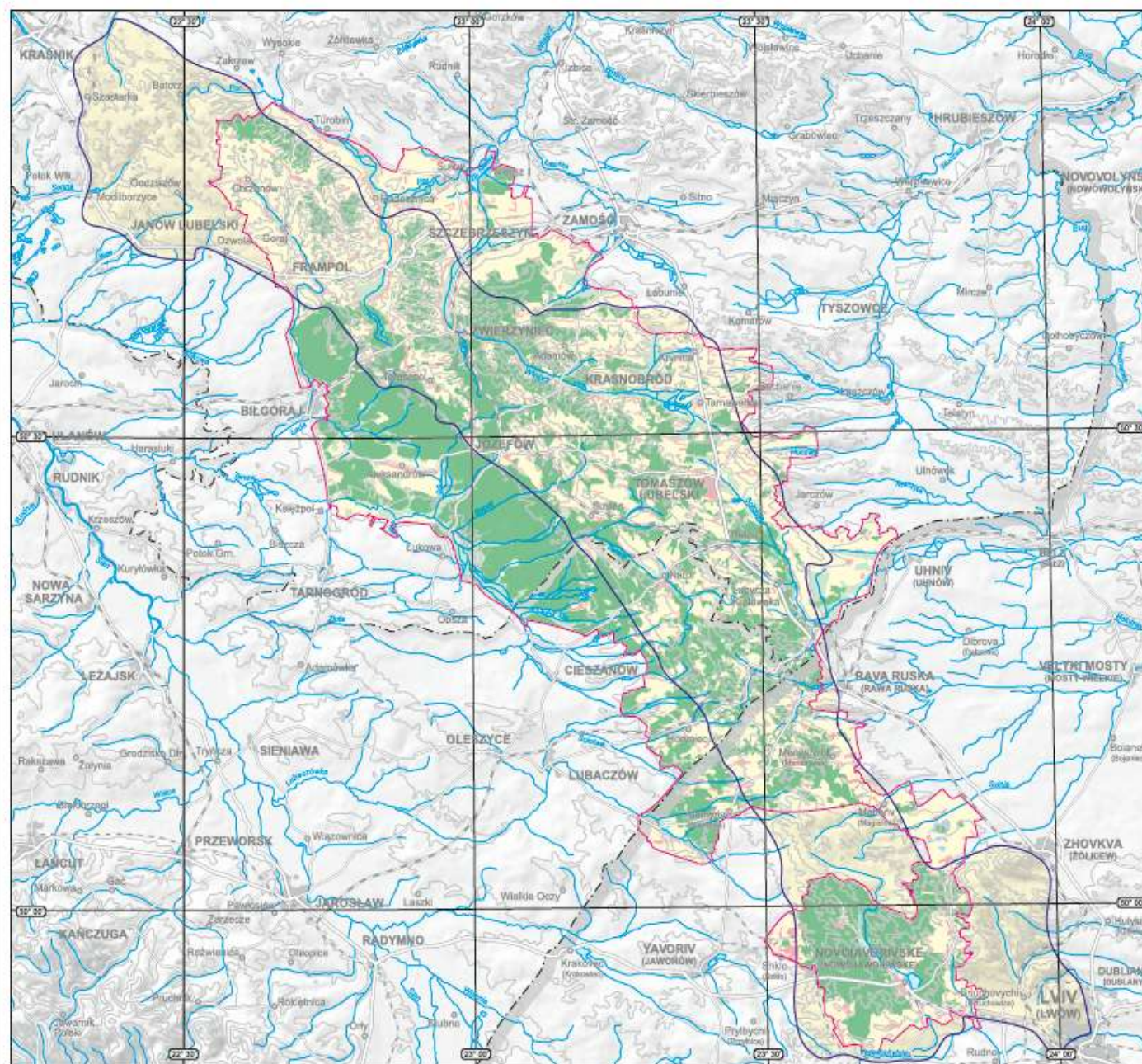
- Las
Forest
- Łąka
Meadow
- Teren zabudowany
Built area
- Woda
Water
- Inne
Other

Odcinek Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
TBR „Roztocze” area

Roślinność
Plant cover

Granica państwowa
State boundary

Granica województwa
Voivodeship boundary

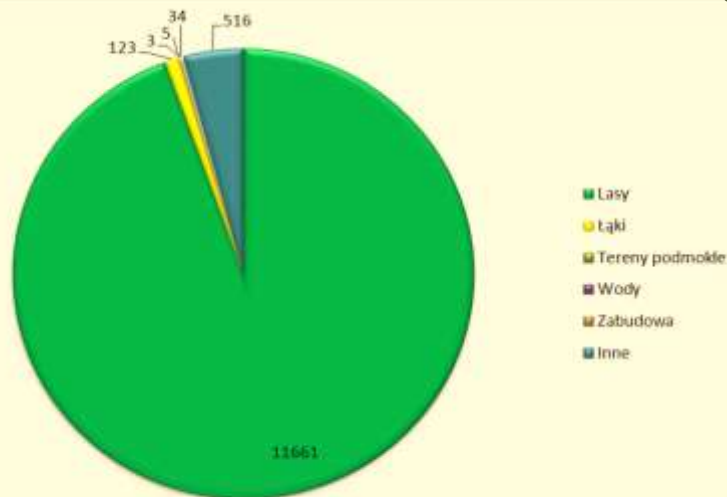

Typy pokrycia terenu w TRB „Roztocze”

Ukraina				Polska		
TYP	Strefa tranzytowa	Strefa buforowa	Strefa rdzenna	Strefa tranzytowa	Strefa buforowa	Strefa rdzenna
Lasy	23517	9320	2984	62556	49943	8677
Łąki	371	16	38	22401	5996	85
Podmokłe	456	39	5	462	0	0
Wody	353	395	3	1600	200	0
Zabudowa	3718	352	12	8374	1697	22
Inne	31347	1678	282	112079	22556	234
Suma	59762	11800	3325	207473	80392	9149

Pokrycie terenu w TRB „Roztocze”

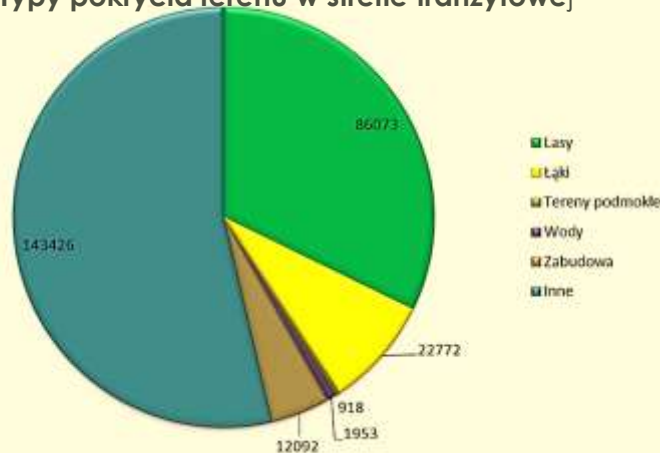

Typy pokrycia terenu w strefie rdzennej

Typy pokrycia terenu w strefie buforowej

Typy pokrycia terenu w strefie tranzytowej

Dziedzictwo kulturowe w TRB „Roztocze”

Kościół rzymskokatolicki w Iwano-Frankowe

Cerkiew w Potyliczu

Dawna synagoga w Józefowie

Pomnik Pamięci Poległych Leśników

Kapliczka na drzewie

Harmonijny kulturowy krajobraz Roztocza

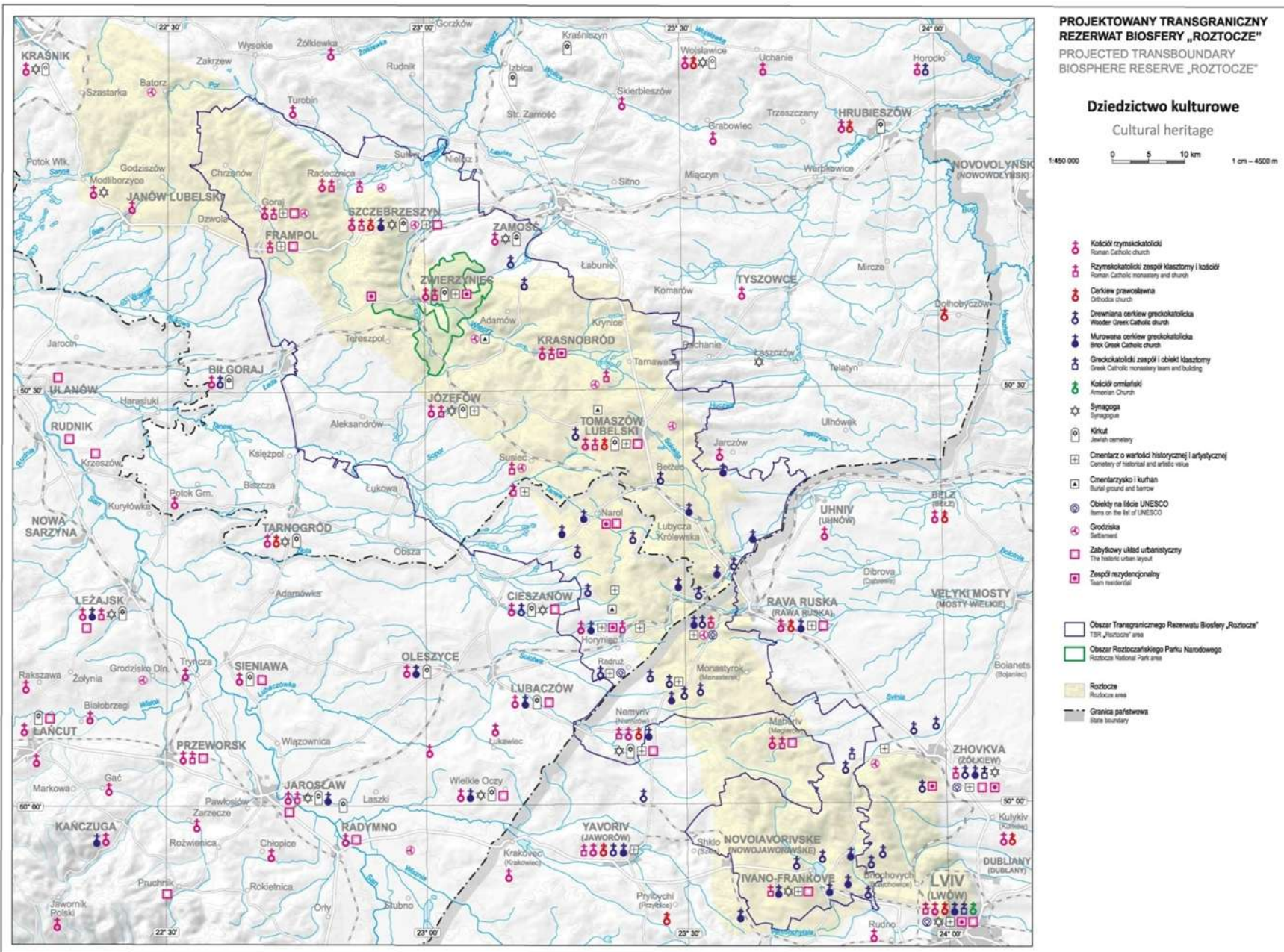

**PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY
REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”**
PROJECTED TRANSBOUNDARY
BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

Dziedzictwo kulturowe

Cultural heritage

1:450 000 0 5 10 km 1 cm = 4500 m

Turystyka w TRB „Roztocze”

Turystyka rowerowa

Narciarstwo zjazdowe

Spiływy kajakowe po rzekach Roztocza

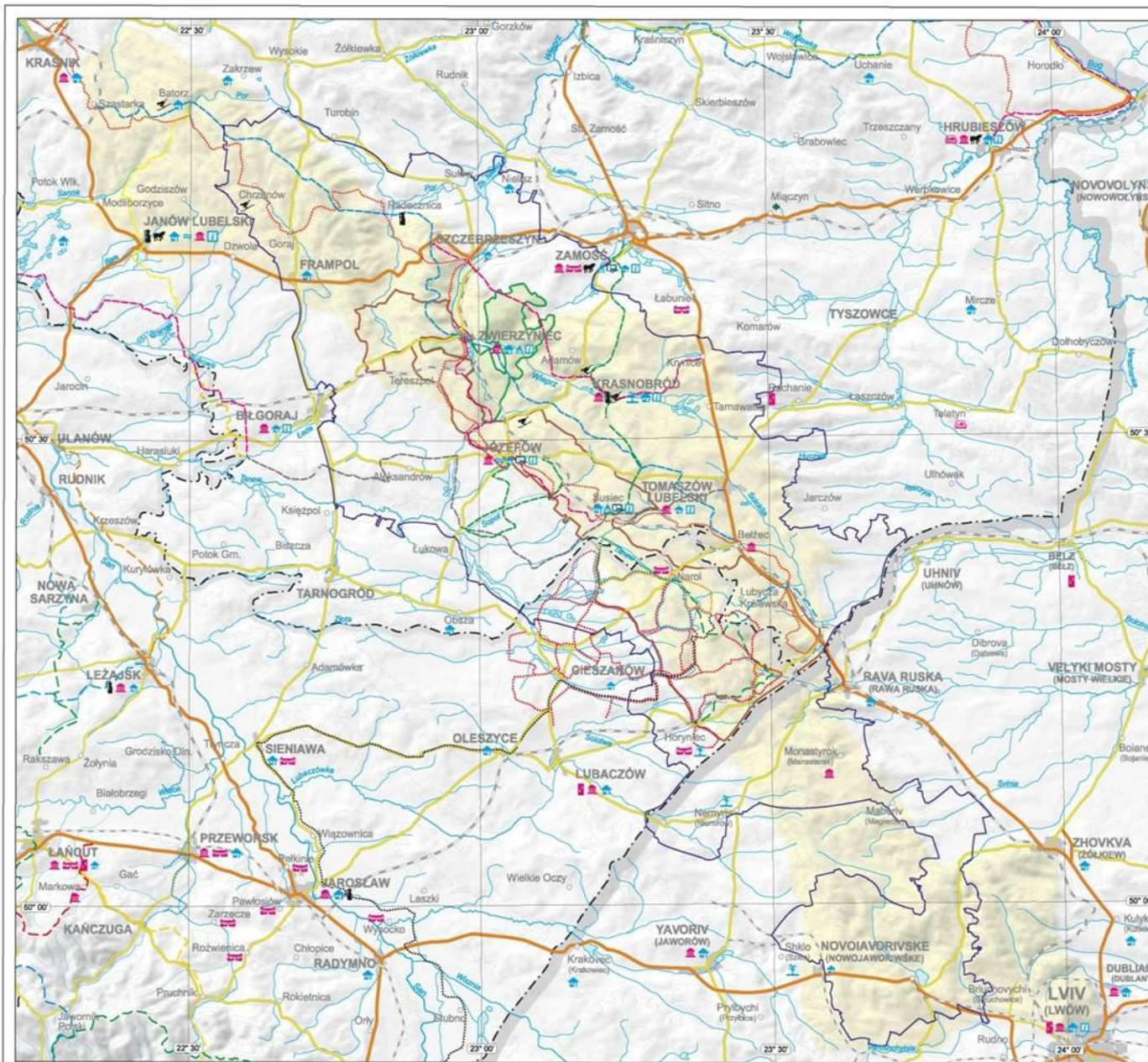

Turystyka krajoznawcza

Rajdy rowerowe na Roztoczu

**PROJEKTOWANY TRANSGRANICZNY
REZERWAT BIOSFERY „ROZTOCZE”**
PROJECTED TRANSBOUNDARY
BIOSPHERE RESERVE „ROZTOCZE”

Turystyka
Tourism

1:450 000 0 5 10 km 1 cm = 4500 m

- Rezydencja magnacka, pałac
Manor, palace
- Dwór i dworek
Country manor
- Muzeum
Museum
- Ruina zamku, baszta
Ruin castle, tower
- Sanktuarium
Sanctuary
- Ośrodek jazdy konnej
Horse-riding centre
- Miejsca noclegowe
Other accommodation
- Kamping
Camping
- Pole namiotowe
Campsite
- Uzdrowisko
Spa resort
- Informacja turystyczna
Tourist information
- Szlak turystyczny
Tourist route
- Szlak rowerowy
Bicycle route
- Obszar Transgranicznego Rezerwatu Biosfery „Roztocze”
TBR „Roztocze” area
- Obszar Roztoczańskiego Parku Narodowego
Roztocze National Park area
- Obszar Projektowanego Geoparku Kamienny Las na Roztoczu
Planned Geopark „Kamienny Las na Roztoczu”
- Roztocze
Roztocze area
- Granica państwowa
State boundary

Roztoczański Park Narodowy
ul. Plażowa 2
22-470 Zwierzyniec

tel./fax: 84 6872 286, 6872 066, 84 6872 122

e-mail: sekretariat@roztoczanski.pn.pl

www.roztoczanski.pn.pl

Dziękuję za uwagę

Przygotowanie prezentacji:

Tadeusz Grabowski, Alina Kotyła

Mapy: T. Grabowski, P. Stachyra, „KARTPOL”

Fotografie: P. Marczakowski, P. Stachyra,

R. Waszkiewicz

Rysunki: E. Grabowska

